

# 641067 ΣΥΝΤΑΞΗ

## (1) ΓΕΝΙΚΑ

|                                                  |                                                                                           |                                      |                           |
|--------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|---------------------------|
| <b>ΣΧΟΛΗ</b>                                     | Φιλοσοφική                                                                                |                                      |                           |
| <b>ΤΜΗΜΑ</b>                                     | Γαλλικής γλώσσας και φιλολογίας                                                           |                                      |                           |
| <b>ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ</b>                           | Προπτυχιακό                                                                               |                                      |                           |
| <b>ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ</b>                         | 641067                                                                                    | <b>ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ</b>               | Γ'                        |
| <b>ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ</b>                          | Σύνταξη                                                                                   |                                      |                           |
| <b>ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ</b>      |                                                                                           | <b>ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</b> | <b>ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ</b> |
|                                                  |                                                                                           | 3                                    | 5                         |
| <b>ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ</b>                           | Ειδικού υποβάθρου (ΜΥΕ)                                                                   |                                      |                           |
| <b>ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:</b>                  | 64761                                                                                     |                                      |                           |
| <b>ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:</b>         | Γαλλική                                                                                   |                                      |                           |
| <b>ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS</b> | Ναι                                                                                       |                                      |                           |
| <b>ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)</b>        | <a href="https://eclass.uoa.gr/courses/FRL229/">https://eclass.uoa.gr/courses/FRL229/</a> |                                      |                           |

## (2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

### Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το μάθημα *Σύνταξη* είναι μάθημα υποχρεωτικής επιλογής και προσφέρεται στους φοιτητές και τις φοιτήτριες του 3<sup>ου</sup> εξαμήνου. Παρουσιάζονται οι βασικές έννοιες και μέθοδοι του επιπέδου της Σύνταξης, με στόχο οι φοιτητριες και οι φοιτητές να είναι σε θέση να κατανοούν και να αναλύουν τη δομή των απλών και των σύνθετων προτάσεων της γαλλικής, να διακρίνουν τα συστατικά τους στοιχεία, καθώς και τις ιεραρχικές σχέσεις μεταξύ αυτών των στοιχείων. Για όλες τις εξεταζόμενες έννοιες παρουσιάζονται παραδείγματα και γίνονται ασκήσεις κατανόησης και εφαρμογής μέσα στην τάξη. Δίνονται και εβδομαδιαίες ασκήσεις κατανόησης και εφαρμογής μέσω e-class.

Το μάθημα έχει προαπαιτούμενο το *Εισαγωγή στη θεωρητική γλωσσολογία* (64761)

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες:

- Έχουν αποδεδειγμένη γνώση και κατανόηση των αρχών και των μεθόδων της Σύνταξης.
- Είναι ικανοί και ικανές να αναπτύσσουν και να υποστηρίζουν επιχειρήματα και να επιλύουν ειδικά προβλήματα στον τομέα της Σύνταξης.
- Αναγνωρίζουν τις διαφορές της παραδοσιακής-εννοιοκρατικής προσέγγισης της σύνταξης από την γλωσσολογική-τυπική προσέγγιση.
- Μπορούν να αναλύουν τη δομή της γαλλικής πρότασης, να αναγνωρίζουν τα άμεσα συστατικά της και να τα ιεραρχούν.
- Αναγνωρίζουν τους διαφορετικούς τύπους προτάσεων.
- Γνωρίζουν τη διαφορά μεταξύ πρότασης και εκφωνήματος.
- Είναι σε θέση να αναπαριστούν τη δομή των γαλλικών προτάσεων με διαφορετικές μεθόδους (δεντρο-διαγράμματα, κουτιά του Hockett, κανόνες επανεγγραφής, ετικετοποίηση).
- Διαχωρίζουν τις συντακτικές λειτουργίες από τους σημασιολογικούς ρόλους των συστατικών της πρότασης.
- Αναγνωρίζουν τη γραμματική κατηγορία στην οποία ανήκουν οι λέξεις μιας πρότασης, καθώς και φαινόμενα επανακατηγοριοποίησης.
- Είναι σε θέση να αναγνωρίζουν τα τρία βασικά είδη δευτερευουσών προτάσεων και τη συντακτική λειτουργία τους στην ευρύτερη πρόταση όπου ανήκουν.
- Εντοπίζουν περιπτώσεις δομικής αμφισημίας και είναι ικανοί/-ες να την αναπαριστούν με διαφορετικά δεντροδιαγράμματα.
- Είναι σε θέση να εφαρμόζουν τις γνώσεις και τις δεξιότητες που απέκτησαν σε περιβάλλοντα γλωσσικής εκμάθησης, λογοτεχνικής παραγωγής, μετάφρασης και διερμηνείας.
- Έχουν αναπτύξει εκείνες τις δεξιότητες απόκτησης γνώσεων, που τους χρειάζονται για να συνεχίσουν σε περαιτέρω σπουδές με μεγάλο βαθμό αυτονομίας.

| Γενικές Ικανότητες                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |  |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |  |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• Διαθέτουν προχωρημένες γνώσεις στο επίπεδο ανάλυσης της Σύνταξης, οι οποίες συνεπάγονται κριτική κατανόηση θεωριών και αρχών.</li> <li>• Είναι σε θέση να αναζητούν, αναλύουν και συνθέτουν δεδομένα και πληροφορίες σχετικά με θέματα σύνταξης, με τη χρήση των απαραίτητων τεχνολογιών.</li> <li>• Έχουν προαγάγει την ελεύθερη, κριτική, δημιουργική, επαγωγική σκέψη.</li> <li>• Έχουν την ικανότητα να συγκεντρώνουν και να ερμηνεύουν συναφή στοιχεία για να διαμορφώνουν κρίσεις που περιλαμβάνουν προβληματισμό σε ζητήματα σύνταξης.</li> <li>• Επίσης έχουν αναπτύξει τις παρακάτω ικανότητες: <ul style="list-style-type: none"> <li>ο Ικανότητα ιεράρχησης και οργάνωσης</li> <li>ο Λήψη αποφάσεων</li> <li>ο Αυτόνομη εργασία</li> </ul> </li> </ul> |  |

### (3) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η ανάλυση της γαλλικής πρότασης. Αναφέρονται οι διαφορές μεταξύ παραδοσιακής γραμματικής και σύγχρονης γλωσσολογικής ανάλυσης, μεταξύ εννοιοκρατικής και τυπικής γραμματικής. Με βάση εννοιολογικά και μεθοδολογικά εργαλεία του δομισμού και της γενετικής γραμματικής, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες εξασκούνται στην ανάλυση προτάσεων της γαλλικής γλώσσας στα άμεσα συστατικά τους, δηλαδή στον εντοπισμό των ποικίλων συνταγμάτων (φράσεων) που απαντούν σε μια πρόταση και των μεταξύ τους σχέσεων, καθώς και στην αναγνώριση των γραμματικών κατηγοριών και των συντακτικών λειτουργιών. Εξετάζεται η έννοια της αμφισημίας και ιδιαίτερα αυτή της δομικής αμφισημίας. Τέλος, παρουσιάζονται οι τύποι των απλών και των σύνθετων προτάσεων.

Πιο συγκεκριμένα εξετάζονται οι παρακάτω Θεματικές ενότητες:

1. **Εισαγωγή.** Επίπεδα γλωσσικής ανάλυσης. Το αντικείμενο της Σύνταξης. Προτάσεις και φράσεις. Γραμματικές κατηγορίες, συντακτικές λειτουργίες, σειρά όρων, ιεραρχία συστατικών. Άσκηση εφαρμογής.
2. **Γλωσσολογία και παραδοσιακή γραμματική.** Περιγραφική και ρυθμιστική προσέγγιση.
3. **Πρόταση και εκφώνημα.** Τύποι προτάσεων.
4. **Η συντακτική λειτουργία του υποκειμένου.** Οι τυπικές ιδιότητες του υποκειμένου. Η έλλειψη του υποκειμένου.
5. **Σημασιολογικοί ρόλοι.** Υποκείμενο και δράστης. Σημασιολογικό και συντακτικό επίπεδο.
6. **Οι γραμματικές κατηγορίες.** Τυπικά κριτήρια κατάταξης. Επανακατηγοριοποιήσεις.
7. **Ιεραρχική δομή της πρότασης. Ανάλυση σε άμεσα συστατικά.** Κριτήρια αναγνώρισης συνταγμάτων. Αναπαράσταση της φραστικής δομής. Τα κουτιά του Hockett. Φραστικός δείκτης. Κανόνες επανεγγραφής. Ετικετοποίηση.
8. **Η θεωρία Χ' και η γενική δομή των φράσεων (groupes). Η ονοματική φράση (GN).** Η δομή της. Τα προσδιοριστικά. Οι επεκτάσεις (expansions). Συντακτικές λειτουργίες.
9. **Η ρηματική φράση (GV).** Δομή της ΡΦ. Τα συμπληρώματα του ρήματος. Υποκατηγοριοποίηση ρημάτων. Συνδετικά ρήματα. Η έννοια της valence (Lucien Tesnière).
10. **Η επιθετική φράση (GA).** Η δομή της. Η θέση του επιθετικού προσδιορισμού. Τα συσχετιστικά επίθετα (adjectifs relationnels). Τα ρηματικά επίθετα.
11. **Η προθετική φράση (GPrép).** Η δομή της. Προθέσεις χωρίς συμπλήρωμα. Συντακτικές λειτουργίες.
12. **Η επιρρηματική φράση (GAdv).** Η δομή της. Συντακτικές λειτουργίες. Επιρρήματα πρότασης, επιρρήματα άποψης, συνδεσμικά επιρρήματα (conjonctifs), τροπικά επιρρήματα, επιρρήματα εκφερόμενου λόγου (adverbes d'énonciation). **Η δομική αμφισημία.**
13. **Η σύνθετη πρόταση.** Σύμπλεξη προτάσεων, προτάσεις που περιέχουν δευτερεύουσα. Τα είδη των δευτερευουσών προτάσεων: αναφορικές, συμπληρωματικές, επιρρηματικές (circonstancielles). Οι μετοχικές και οι απαρεμφατικές προτάσεις. Περιοριστικές και επεξηγηματικές αναφορικές προτάσεις (relative restrictive vs relative appositive).

### (4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

| ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ             | Πρόσωπο με πρόσωπο                                                                   |
|------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------|
| ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ            | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Προβολή διαφανειών (Power-point)</li> </ul> |
| ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Πλατφόρμα e-class</li> </ul>                |

|                      | <ul style="list-style-type: none"><li>• Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο</li></ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                             |                             |                        |    |                                           |    |                      |    |                                   |    |                  |     |
|----------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------|-----------------------------|------------------------|----|-------------------------------------------|----|----------------------|----|-----------------------------------|----|------------------|-----|
| ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                             |                             |                        |    |                                           |    |                      |    |                                   |    |                  |     |
|                      | <table><tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας<br/>Εξαμήνου</th></tr><tr><td>Διαλέξεις και ασκήσεις</td><td>39</td></tr><tr><td>Φροντιστήριο και<br/>εβδομαδιαίες εργασίες</td><td>28</td></tr><tr><td>Μελέτη βιβλιογραφίας</td><td>25</td></tr><tr><td>Προετοιμασία για τις<br/>εξετάσεις</td><td>33</td></tr><tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>125</td></tr></table>       | Δραστηριότητα               | Φόρτος Εργασίας<br>Εξαμήνου | Διαλέξεις και ασκήσεις | 39 | Φροντιστήριο και<br>εβδομαδιαίες εργασίες | 28 | Μελέτη βιβλιογραφίας | 25 | Προετοιμασία για τις<br>εξετάσεις | 33 | Σύνολο Μαθήματος | 125 |
|                      | Δραστηριότητα                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Φόρτος Εργασίας<br>Εξαμήνου |                             |                        |    |                                           |    |                      |    |                                   |    |                  |     |
|                      | Διαλέξεις και ασκήσεις                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | 39                          |                             |                        |    |                                           |    |                      |    |                                   |    |                  |     |
|                      | Φροντιστήριο και<br>εβδομαδιαίες εργασίες                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 28                          |                             |                        |    |                                           |    |                      |    |                                   |    |                  |     |
|                      | Μελέτη βιβλιογραφίας                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 25                          |                             |                        |    |                                           |    |                      |    |                                   |    |                  |     |
|                      | Προετοιμασία για τις<br>εξετάσεις                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | 33                          |                             |                        |    |                                           |    |                      |    |                                   |    |                  |     |
| Σύνολο Μαθήματος     | 125                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                             |                             |                        |    |                                           |    |                      |    |                                   |    |                  |     |
| ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ  | <p>Γλώσσα αξιολόγησης: γαλλική</p> <p>Προφορική ή γραπτή εξέταση:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• Ερωτήσεις σύντομης απάντησης, ορισμοί εννοιών</li><li>• Επίλυση προβλημάτων-ασκήσεων.</li></ul> <p>Τα κριτήρια αξιολόγησης παρουσιάζονται και αναλύονται κατά την έναρξη του εξαμήνου.</p> <p>Στο τελευταίο μάθημα γίνεται ενδεικτική επίλυση-απάντηση θεμάτων.</p> |                             |                             |                        |    |                                           |    |                      |    |                                   |    |                  |     |

##### (5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- MAINGUENEAU, D., 1996. *Syntaxe du français*. Paris : Hachette.
- RIEGEL, M., J.-C. PELLAT, R. RIOUL, 1999. *Grammaire méthodique du français*. Paris : P.U.F.
- Πρόσθετη βιβλιογραφία**
- Α) Θεωρητικά συγγράμματα**
- de SAUSSURE, F., 1988 [1916]. *Cours de linguistique générale*. Paris : Payot.
- RUWET, N., 1967. *Introduction à la grammaire générative*. Paris : Plon.
- Β) Σύνταξη της γαλλικής**
- DELAVEAU, A., 2001. *Syntaxe : la phrase et la subordination*. Paris : A. Colin.
- LE GOFFIC, P., 1993. *Grammaire de la phrase française*. Paris : Hachette.
- LE QUERLER, N., 1994. *Précis de syntaxe française*. Caen : Presses Universitaires de Caen.
- MERCIER-LECA, F., 2001. *Trente questions de grammaire française : exercices et corrigés*. Paris : Nathan.
- MONNERET, P., 1999. *Exercices de linguistique*. Paris : P.U.F.
- MONNERET, P., R. RIOUL, 1999. *Questions de syntaxe française*. Paris : P.U.F.
- TELLIER, C., 1995. *Éléments de syntaxe du français : méthodes d'analyse en grammaire générative*. Montréal : Presses de l'Université de Montréal.
- Γ) Γραμματικές και Λεξικά**
- GREVISSE, M., 1993. *Le bon usage : Grammaire française*, 13<sup>e</sup> éd. Paris : Duculot.
- WAGNER R.-L., J. PINCHON, 1991. *Grammaire du français classique et moderne*. Paris : Hachette.
- Le nouveau petit Robert: Dictionnaire de la langue française*. Paris, 2000.
- TLFi (*Trésor de la langue française informatisé*) <http://atilf.atilf.fr/>
- Συναφή επιστημονικά περιοδικά**
- Cahiers de linguistique française*. Genève : Université de Genève.
- Journal of French Language Studies*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Langages*. Paris : Larousse.
- Langue française*. Paris : Larousse.
- BULAG* (Bulletin de linguistique générale et appliquée), Besançon : Presses Universitaires Franc-Comtoises.